

Beste NVAGers,

Leiden, 8 april 2013

Eind februari ben ik teruggekeerd uit Erbil. Samen met mijn Syrische collega, een in Nederland opgeleide psychiater, bezocht ik Noord Irak. Dit is slechts één van de landen rond Syrië, waar vluchtelingen komen om te schuilen, om hun huidige leven voort te zetten. Er is nog geen tijd om aan de toekomst te denken. De Koerden zijn er overal uitgezet in Syrië; ze zien Erbil als de hoofdstad van Koerdistan. Er zijn overeenkomsten te bedenken met bijvoorbeeld de Armeniërs, die mochten er ook niet zijn. Dit zijn overigens uitspraken die elders direct een politiek brandje veroorzaken.

Ons doel was te onderzoeken of en hoe wij mentale hulp kunnen bieden. Samenvattend hebben wij veel gezien, veel mensen gesproken en enige kansen gezien. We hebben de minister van Volksgezondheid gesproken in Sulaymaniya, zodat wij toestemming kregen om ons binnen de Health Sector vrijer te kunnen bewegen. We hebben diverse hulporganisaties ontmoet in Sulamaniya, Erbil en Dohuk, ziekenhuizen en vluchtelingenkampen bezocht en met de vluchtelingen zelf, de leiding en de begeleiding gesproken. Ook hebben we Halabja bezocht en mensen gesproken die daar de gifgasaanval van Sadam Hoessein hadden overleefd. Tenslotte bezochten we de UNHCR, de organisatie die hulp levert en ook coördineert. Zij verdelen ook de gelden.

Overal zijn we warm verwelkomd. Er is absoluut behoefte aan psychische en psychiatrische zorg, het wordt niet of slechts mondjesmaat gegeven. In het vluchtelingenkamp in Dohuk, waar ruim 60.000 mensen woonden, houden 4 medewerkers zich met psychische zorg bezig. Twee maatschappelijk werkers houden een kindercrèche. Er zijn verhalen van mensen, die hun huis in puin geschoten zagen, die kinderen verloren zijn. Sommige vaders zitten nog in een gevangenis; sommigen zijn zogenaamd gedeserteerd, d.w.z. ze ontdekten dat hun vrienden ook aan moordcommando's meededen en ontsnapten uit dat gezelschap. Een huisarts vertelde, hoe hij de wijk uit getreiterd was omdat hij Koert was: zijn kinderen mochten niet meer naar school, hij mocht niet meer in bepaalde winkels komen, zijn auto werd in brand gestoken etc.

Over de veiligheid: we hebben ons geen moment onveilig gevoeld; bij het entree naar iedere stad is een checkpoint, waar politie, militairen, met mitrailleurs en honden, gevaarlijke elementen verwijderen. Iedere grote winkel heeft security; binnen Kurdistan is het veilig. Dat vindt de NLse ambassadeur ook.

Als men 100% wenst te bereiken, moet men in zo'n korte tijd misschien met 60% tevreden zijn. Wij denken dat we zeker 80% gehaald hebben. Wij zijn maar een klein clubje (zie [Euro Meso Foundation](#)) en kunnen slechts op zeer kleine schaal met hulpverlening beginnen. De gemotiveerde mensen die wij ter plaatse hebben ontmoet geven veel stimulans. Zij hebben contacten, wij hebben kennis en wat geld.

Er is geen ruimte voor een uitgebreid verslag. Maar van de UNHCR lees ik slecht nieuws: het aantal geregistreerde vluchtelingen in Duhok was toen wij er op 18 februari waren 60.584. Maar op 6 april stond de teller op 82.879, dus in die 7 weken waren er dagelijks bijna 500 nieuwkomers. In Irak waren er eergisteren in totaal 125.864 vluchtelingen (de meesten in Duhok, Erbil, Sulaymaniya, Anbar) v.n.l. in de plaatsen in Noord Irak die wij hebben bezocht. Samen met de andere landen rond Syrië betreft het inmiddels 1¼ mln mensen: na Irak ook Jordanië 404.739, Libanon 406.311, Turkije 261.635 en Egypte 52.297. Voorlopig lijkt er geen einde aan te komen.

Over de samenstelling: 0-17 jarigen 47.5%, 18-59 jarige 50.2% en 60+ 2.4%. Wat moet dat worden?

Met dank voor alle support van het thuisfront en tot binnenkort,

Met hartelijke groet, Ton